

Priprava gradiva - zbirka dejavnosti

dr. Nina Novak
ZRSS
nina.novak@zrss.si

Merila dobrega gradiva za učitelje

- Je v skladu z **namenom** in **naslovnikovimi potrebami**. (*Kaj želimo doseči? Koga želimo nagovoriti?*)
- Vsebuje pregled **ključnih vsebin**.
- Je **življenjsko**, vabi k prenosu.
- Ima **pregledno strukturo** in je privlačno.
- Vsebina vabi k **poglobljenemu, raziskovalnemu ukvarjanju s temo**.
- Zapisano v **tretji osebi** (namen učenja lahko tudi v prvi osebi).
- Vključuje **ključna vodilna vprašanja**.
- Vključuje **izhodiščne informacije** za učitelja.
- Vključuje **slikovno gradivo**. Slike pojasnjujejo proces dela in so dodana vrednost vsebine gradiva.
- Uporabniku ponuja **dodatno znanje**, navodila za samostojno delo, vire, sezname referenc, dokumentirane primere iz prakse.
- **Terminološko** koherentno.

!Dobro učno gradivo ni podobno učbeniku, še najmanj pa je posnetek power point predstavitve.

Predlagani elementi gradiva:

Avtor/-ji in šola/zavod:

Naslov dejavnosti:

Namen dejavnosti:

Cilji:

Okoliščine

(prostor izvajanja, pripomočki, čas):

Opis dejavnosti in teoretična izhodišča za razumevanja namena dejavnosti:

Navodila učencem:

Vprašanja za spodbujanje razmišljanja učencev:

Možnosti za nadgradnjo:

Utrinki dejavnosti:

Viri:

Vključuje proces in vsebino (npr. Spoznavanje ljudskega izročila, Raziskovanje ... , Ustvarjanje ..., Izdelava modela Aljaževega stolpa)

- Je dovolj specifično (ne le npr. Dediščina)

Kratka poved (lahko v prvi osebi), ki povzame, kaj želimo, da učenec na koncu zmore, naredi, zna.

Operativni cilji programa, dejavnosti (povezani s cilji projekta ali učnega načrta)

Informacije, ki so pomembne za učitelja, izvajalca oz. tistega, ki bi želel dejavnost prenesti v svojo prakso (npr. koncepti, dejavnosti, teoretični okvir, zgodovinska dejstva)

Kratka, strukturirana navodila v ustreznem vrstnem redu.

Fotografije z opisom, navedba avtorja

Informacije o tem, kaj bi še lahko naredili, katere možnosti dejavnosti se še nakazujejo oz. so možne.

Primer: Čipka (na osnovi zapisa v zbirki: aspnet.si/dediscina-zbir.html)

Avtor/-ji in šola/zavod: Andreja Tušar (andreja.tusar1@guest.arnes.si), Meta Gregorač Osnovna šola Spodnja Idrija
Naslov dejavnosti: Spoznavanje razvoja idrijske čipke (<i>razmisliti o opredelitvi starosti, stopnje izobraževanja</i>)
Namen dejavnosti: Poznati zgodovino in razvoj idrijske čipke ter njeno uporabo v preteklosti in danes.
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• spoznati in raziskati vlogo idrijske čipke v povezavi s posameznimi prazniki;• spoznati zakonitosti risanja vzorcev za klekljanje idrijske čipke;• spoznati različne tehnike izdelave idrijske čipke.
Okoliščine (prostor izvajanja, pripomočki, čas):
Opis dejavnosti in teoretična izhodišča za razumevanja namena dejavnosti: <p>S projektom smo želeli ozavestiti pomen ohranjanja idrijske čipke, ki je bila leta 2018 vpisana na UNESCOV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Klekljanje je v preteklosti predstavljalo skromen, a pomemben dodaten vir zaslužka rudarskih družin. Med klekljaricami je bilo največ žena in hčera rudarjev. Na podeželju se je klekljalo predvsem pozimi, ko ni bilo dela na polju.</p> <p>Pomemben del pri ohranjanju znanja in veščin klekljanja idrijske čipke predstavlja Čipkarska šola Idrija, ki je najstarejša čipkarska šola na svetu in deluje neprekinjeno od leta 1876. Čipkarska šola ima devet oddelkov, eden od teh deluje tudi na OŠ Sp. Idrija, ki se je vključila v projekt Dediščina v rokah mladih.</p>
Navodila učencem:
Vprašanja za spodbujanje razmišljanja učencev:
Možnosti za nadgradnjo:
Utrinki dejavnosti:
Viri

- uporabiti, primerjati, predstaviti, vrednotiti ...

!Več informacij o poteku dela, dokazih v procesu raziskovanja, aktivnosti učencev.

Predlogi ureditve sklopov:

NESNOVNA KULTURNA DEDIŠČINA

- Med nesnovno kulturno dediščino uvrščamo spretnosti, znanja, šege in navade, vrednote in prepričanja, kot jih uresničujejo in zaznavajo ljudje, povezani z uporabo, razumevanjem, ustvarjanjem in njenim posredovanjem sedanjim in prihodnjim rodovom.

SNOVNA KULTURNA DEDIŠČINA

- Snovno kulturno dediščino pa v prvi vrsti delimo na nepremično in premično dediščino.
- K nepremični kulturni dediščini uvrščamo stavbno, arheološko dediščino in kulturno krajino, medtem ko k premični dediščini uvrščamo predmete in zbirke predmetov. Materialno kulturno dediščino delimo na premično (predmeti in zbirke predmetov) in nepremično (stavbna dediščina, arheološka dediščina, kulturna krajina).

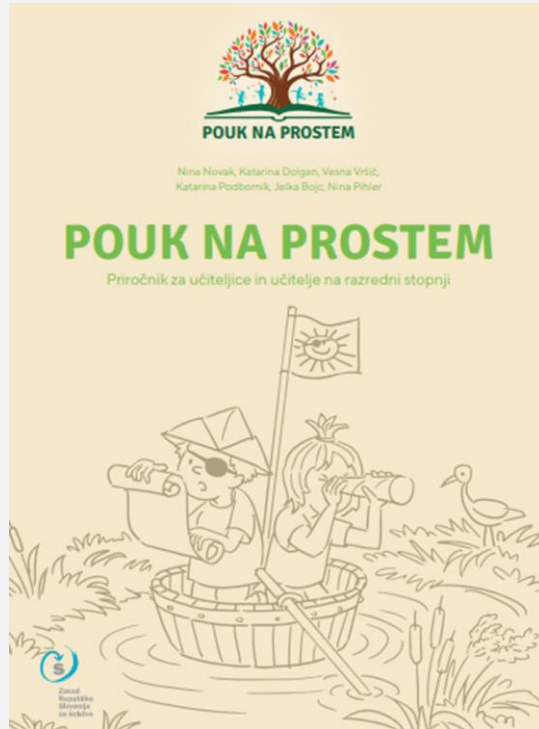
DEJAVNOSTI	SKLOPI	GOSPODARSKA DEJAVNOSTI	MUZEJSKA DEJAVNOST	NESNOVNA KULTURNA DEDIŠČINA				SNOVNA KULTURNA DEDIŠČINA				INTERDISCIPLINARNI PROJEKTI
				Običaji, šege	Ljudsko izročilo	Vrednote	Spretnost in znanja, pismenosti	Nepremična			Premična	
								Stavbna dediščina	Kulturna krajina	Arheološka dediščina	Premična dediščina (zbirke, predmeti)	
Čebelarstvo		Čevljarski muzej		Baba nosi deda Dobova	Cirkovška folklor	Bovjaš	Bralna značka, Dediščina pesnika Cvetka Golarja	Aljažev stolp Cerkev Sv. Trojice	Botanični vrt Cerkniško jezero		Borela Čipka Dolenjske narodne jedi	Dediščina – tu sem doma

!Poimenovanja primerov dejavnosti povzeta po gradivu

aspnet.si/dediscina-zbir.html

– potrebna pozornost na terminološki usklajenosti

Trije uspešni primeri izdanih gradiv za učitelje:

ZAKAJ USPEŠNIH?

Nina Novak, Katarina Dolgan, Vesna Vršič,
Katarina Podbomik, Jelka Bojc, Nina Pihler

POUK NA PROSTEM

Priručnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

Nina Novak, Katarina Dolgan, Vesna Vršič,
Katarina Podbornik, Jelka Bojc, Nina Pihler

POUK NA PROSTEM

Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

POUK NA PROSTEM

Katarina Dolgan, Nina Novak, Jelka Bojc, Nina Pihler

OKOLJE

Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

POUK NA PROSTEM

Vesna Vršič, Jelka Bojc

MATEMATIKA

Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

POUK NA PROSTEM

Katarina Podbornik, Nina Novak

PROSTA IGRA

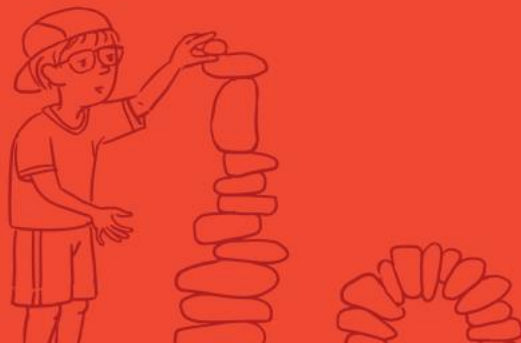
Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

Nina Novak, Katarina Podbornik, Jelka Bojc, Nina Pihler

UMETNOST

Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

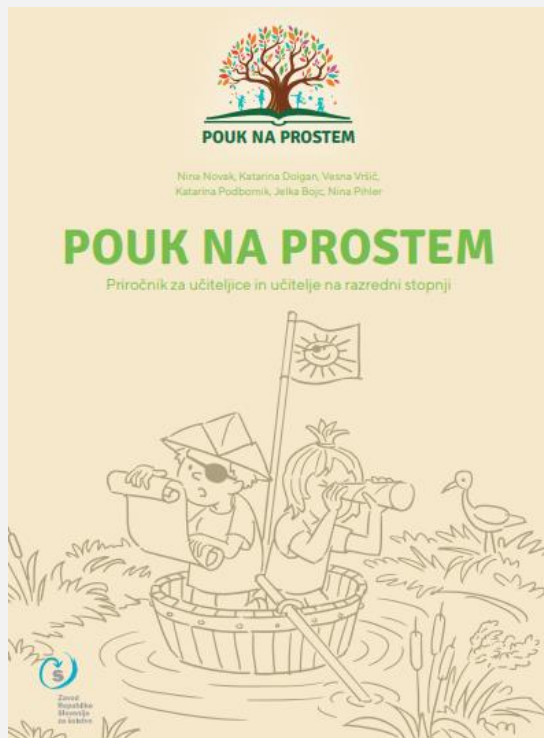
POUK NA PROSTEM

Nina Novak

JEZIK IN SPORAZUMEVNAJE

Priročnik za učiteljice in učitelje na razredni stopnji

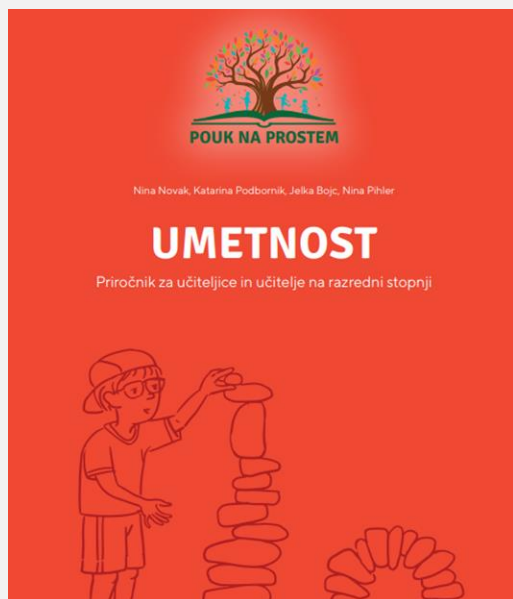
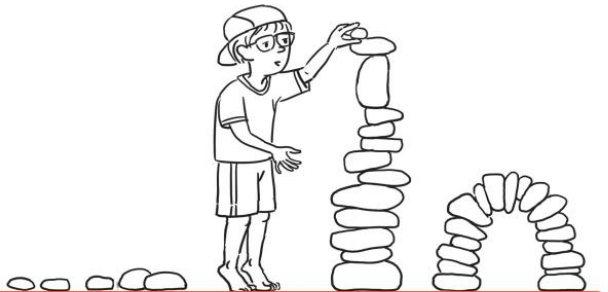

Kazalo:

VSEBINA

Uvod	6
O gradivu	14
Priročniku na pot	18
Viri in literatura	19
Priloge	22
Koraki raziskovanja: KO RAZISKUJEM	22
Orodje za samovrednotenje 1: KOCKA	23
Orodje za samovrednotenje 2: IZHODNE KARTICE	24
Orodje za samovrednotenje 3: VREDNOTIM SVOJE DELO ALI IZDELEK	25
Orodje za samovrednotenje 4: KARTICE Z VPRAŠANJI ZA RAZMIŠLJANJE O MOJEM UČENJU NA PROSTEM	26
Orodje za samovrednotenje 5: SAMOEVALVACIJSKI BINGO	27
Orodje za samovrednotenje 6: POROČAMO O DELU IN NAČRTUJEMO	28

VSEBINA

Likovno ustvarjanje v naravi (pokrajinska umetnost ali »land arte«)	4
Kiparjenje	7
Izbiranje motiva iz narave in slikanje s kredo	10
Učni list OPAZOVANJE SPREMEMB V NARAVI	13
Izdelovanje zatočišča/prostora iz naravnih materialov	14
Poslušanje zvokov v naravi – ustvarjanje orkestra narave	17

Naslov dejavnosti

Spoznavni oz. miselni postopki

Namen dejavnosti - čemu izvajati dejavnost?

Razred, v katerem se priporoča izvedba dejavnosti glede na postavljene cilje

Operacionalizirani cilji (na osnovi učnih načrtov)

Priporočen oz. možen prostor na prostem za izvajanje

Potrebni pripomočki in orodja

Teoretična podlaga dejavnosti v podporo učitelju

POLE NA PROSTEM | Priročnik za učitelje in učilke za razredni stopnji

Dejavnost:
OPAZOVANJE KALITVE SEMENA IN SPREMLJANJE RASTI RASTLINE

Razred: 1, 2, 3, 4, 5

Namen učenja
Znal(born) dokazati, da ima seme lastno hrano, ki omogoča kalitev semena, ter opazovati rast mlade rastline in spremljati njen razvoj v različnih razmerah.

Cilji
Učencem zna:

- dokazati, da imajo semena rezervno hrano (škrob), iz katere črpajo hrano za kalitev,
- dokazati, da rastline za življenje potrebujejo zlasti zrak, vodo z raztopljenimi snovmi in svetlobo,
- s pomočjo spoznavnih postopkov spremljati kalitev semena žit in rast rastline v zemlji in prsti.

Prostor
Kateri koli zunanji prostor (npr. gost. šolski park, dvorišče, travnik).

Pripomočki
Plastični lončki (0,3 dl), prst, voda, perševke, pinokle, povečevalna stekla, jedovica, semena žit, alkoholni flamaster

Spoznavni postopki:

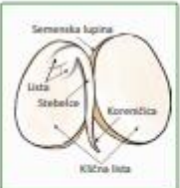
- opazovanje
- opisovanje
- napovedovanje
- razmislje in podatki
- sklepanje
- merjenje
- eksperimentiranje

Opis dejavnosti in teoretična izhodišča za razumevanje namena dejavnosti

Kalitev je proces v razvoju rastline, ki se začne po obdobju počitka semena. Seme začne kaliti, ko pride v stik z vodo. Takrat zarodek nadaljuje svoj prekinjeni razvoj in začne rasti (kaliti). Učenci ugotovijo, kaj semena potrebujejo za kaljenje. Nekatera semena lahko kalijo tudi po zelo dolgem mirovanju. Semena za začetek kalitve potrebujejo zadostno količino vode in pravilno temperaturo. Sveda pa se te potrebe razlikujejo glede na vrsto semen.

Hrana za rast in razvoj bodoče mlade rastline najdemo že v njenem semenu, v katerem je veliko začetne snovi (škroba), ki ga mlada rastlina potrebuje za začetek rasti ob kalitvi. Rastlina pridobiva energijo iz začetnih snovi tako stalno, dokler ne nastije korenin, s katerimi črpa vodo z raztopljenimi mineralnimi snovmi, ter strelca z listi, v katerih se prične fotosinteza. Če začetnih snovi zmanjka, preden začne rastlina sama proizvajati hrano, rastlina odma.

S pomočjo jedovice lahko dokazemo, da se v semenu nahaja škrob - začetna snov, ki skrbi za začetek rasti mlade rastline ob kalitvi. Kapljico jedovice previdno kanemo na prerezano seme. Če to postane oranžno rumeno, to dokazuje, da je v semenu škrob.

Kalitev semena žit (in žit), dostopno na pdf.net/jel/44/44/2094/2/ kalitev_10-04.pdf, pridobljeno 21. 5. 2022.

Vse dejavnosti imajo enake elemente.

PRIROČNIK ZA OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO V ŠOLI

SIJA BIJA KAM PA GRE?

Nina Novak, Nežka Lubej, Mojca Kmetec

KAZALO

PRIROČNIKU SIJA, BIJA, KAM PA GRE? NA POT	5	PUST	56
UVODNIK	6	VALENTINOVO (14. februar)	60
OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU	8	GREGORJEVO (12. marec)	62
ZAKAJ PRIROČNIK OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO V ŠOLI?	12	CVETNA NEDELJA	64
OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO SKOZI RAZUMEVANJE OTROKA	13	VELIKI TEDEN	66
OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO SKOZI OTROKOVO RAZUMEVANJE	14	VELIKONOČNI PONEDELJEK	68
LJUDSKI PLES V ŠOLI	15	BINKOŠTI	70
LJUDSKA PESEM V ŠOLI	22	JURJEVO	72
OTROŠKE LJUDSKE IGRE	24	KRES (24. junij)	74
LETNI KROG ŠEG IN NAVAD	27	PRIMER NAČRTOVANJA POUKA Z VKLJUČITVJO DEJAVNOSTI GREGORJEVO	77
VODNIK PO PRIROČNIKU – Kako uporabljati priročnik?	28	PRVI PRIMER NAČRTOVANJA POUKA Z VKLJUČITVJO DEJAVNOSTI GREGORJEVO	78
SKLOPI OBRAVNAVE ŠEGE ALI NAVADE SKOZI OTROŠKI LJUDSKI PLES, PESEM IN IGRO	30	DRUGI PRIMER NAČRTOVANJA MEDPREDMETNEGA UČNEGA SKLOPA	81
TRGATEV	30	NAPOTEK VSEM, KI LJUDSKO IZROČILO UPORABLJAJO ZA RAZLIČNE NASTOPE UČENCEV	89
VSI SVETI IN VERNE DUŠE (1. in 2. november)	32	PREDSTAVITEV IN BESEDA AVTORIC	91
SV. BARBARA – BARBARINO (4. december)	34	Nina Novak	91
SVETI MIKLAVŽ (6. december)	38	Mojca Kmetec	91
LUCIJINO (13. december)	40	Nežka Lubej	92
KOLINE	42	ZAHVALE	93
BOŽIČ (25. december)	44	PRILOGA	94
ŠTEFANOVO (26. december)	46	VAJE ZA RAZVIJANJE PLESNOSTI, RITMIČNEGA POSLUHA IN GLASBENEGA SPOMINA	94
TEPEŽNICA, PAMETIVA (28. december)	48	SEZNAM POSNETKOV	95
NOVO LETO	52	VIRI IN LITERATURA	100
TRDIJE KRALJICE (6. januar)	54		

ZAKAJ PRIROČNIK OTROŠKO LJUDSKO IZROČILO V ŠOLI?

Kaj je otroško ljudsko izročilo?

Kako uporabljati priročnik?

Pomembno za razumevanje ljudskega izročila v času

VSI SVETI IN VERNE DUŠE (1. in 2. november)

Opis	Na dan vseh svetih ljudje obiskujejo grobove in se spominjajo svojih umrlih. Zvečer se vračajo v domove verne duše, zato se jedi in pijačo pusti na mizi.	
Vloga otrok ob prazniku, šegi	Zvečer ali še en dan prej hodijo otroci in tudi odrasli (predvsem revnejši) po hišah pobirat darove za verne duše. Tudi bogati in najbolj skopi so darovali, ker se niso upali zameriti vernim dušam in so bili pobiralci kar nekaj časa preskrbljeni.	
Priporočene igre	Igra: ZVEZDE METAT Eden izmed otrok meče, drugi predstavljajo zvezde. Tisti, ki meča, prime posamezno zvezdo za iztegnjeno roko in jo skušajo čimprej vreči na tla. Zvezda obdrži tisti položaj, v katerem obstane. Ko pomeče vse zvezde, določi, kdo ima najbolj zanimivo ali smešno pozo. Najboljša »zvezda« nadaljuje igro. https://drive.google.com/file/d/1pCi-1AXsY42AdUzGPPuG8m49Dz-P5cmES/view?usp=sharing	
	Posnetek 4: Zvezde metat 	QR koda
Predlagani ples	Posnetek 5: Florjan 	
		QR koda
Izštevanka	Ena podgana miš lovi, eno ujame, se kisto drži. ena, dve, tri, ujami jo še ti!	
Predlagana pesem	Posnetek 6: V dolinci prijetni https://drive.google.com/file/d/16VX-Nr94omEdielbr7-SSPx62m8Rh6Ot_/view?usp=sharing	QR koda
Ključna vprašanja, na katera lahko bčemo odgovore	Primerjava praznika v preteklosti in danes. Izvor novodobne šege »noč čarovnice«. Pogovor ali pisanje besedila na spomin ljubljene osebe, ki je pokojna.	
Besedišče	Vsi sveti, dan mrtvih, pokojni, pokopališče, praznik	

Poimenovanje šege, praznika in umestitev v koledarsko leto,

Kratek opis praznika, šege.

Kratek opis vloge otroka ob tej šegi.

Predlog igre in izštevanka, ki jo lahko spoznamo in usvojimo v tem sklopu, saj odraža vsebino praznika, šege.
Vsaka igra je prikazana tudi v obliki posnetka, do katerega uporabnik dostopa preko QR koda (z bralnikom kod).

Predlog plesa, ki ga lahko spoznamo in usvojimo v tem sklopu, saj odraža vsebino praznika, šege.
Vsak ples je prikazan tudi v obliki posnetka, do katerega uporabnik dostopa preko QR koda (z bralnikom kod).
Ob plesu so navedene tudi prilagoditve za mlajše učence.

Predlagana ljudska pesem s posnetkom izvedbe, do katere se dostopa preko QR koda.

Nabor vprašanj in dejavnosti, s katerimi lahko razvijamo komunikacijo v razredu.

Besedišče, ki se pogosteje uporablja v kontekstu sklopa in ga imajo učenci možnost usvojiti in umestiti v svojo miselno shemo.

Sklep:

- Priprava enotne predloge za zapis dejavnosti.
- Ureditvev dejavnosti v smiselne sklope.
- Enoten slog pri zapisu dejavnosti.
- Uporaba ustrezne terminologije.
- Ustrezno, enotno navajanje virov.